

УДК 338 22 02 14

*Лінькова О.Ю.,
Кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
Ліньков О.О.,
здобувач вищої освіти,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна*

МЕНЕДЖМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Дослідження проблеми менеджменту сталого розвитку визначається необхідністю переходу до збалансованого та відповідального підходу до ведення бізнесу, який сформовано глобальними екологічними викликами, змінами вимог споживачів, новими ринковими можливостями, конкурентними перевагами, законодавчим регулюванням, потребами якісного відновлення України (інфраструктури, промисловості).

Дослідженням питань менеджменту сталого розвитку займаються як вітчизняні, так і закордонні вчені: аналіз концепції сталого розвитку в різних проявах (фінансовому, бізнес, виробничому); роль цифровізації та штучного інтелекту; роль культурної сталості; стратегії сприйняття стійкості та вплив на навколишнє середовище; розвиток стійких розумних міст; сталий розвиток на місцевому рівні; концепція активного відновлення екосистем і створення стійких спільнот; інтеграція регенеративних практик на кожному етапі управління проектом; регенеративне мислення; залучення зацікавлених сторін до ініціатив з відновлення; стратегії впровадження принципів циркулярної економіки в проекти [1-8]. При цьому недостатня увага приділяється специфіці бізнес середовища у впровадженні концепції сталого розвитку.

Менеджмент сталого розвитку передбачає інтеграцію принципів сталого розвитку з усіма аспектами діяльності організації та спрямований на досягнення балансу між економічними, соціальними та екологічними цілями організації.

Концепції сталого розвитку: потрійного результату; корпоративної соціальної відповідальності; циклічної економіки; взаємодії бізнесу, уряду та науки; стійких міст. Моделі сталого розвитку: модель сталого розвитку ООН; міжнародний стандарт звітності про сталий розвиток; модель ISO 26000 – міжнародний стандарт з соціальної відповідальності. Взаємодія різних концепцій і моделей сталого розвитку формує систему управління ресурсами, інноваціями, стратегіями розвитку.

Сучасну специфіку бізнес-середовища характеризує: прискорення змін в технологіях, споживчих уподобаннях, регуляторних вимогах; зростання невизначеності через геополітичні конфлікти, економічні кризи, кліматичні зміни; зміна підходів до управління бізнесом з використанням штучного інтелекту, великих даних, блокчейну, інтернету речей; одночасна робота компаній на глобальних і локальних ринках; впровадження екологічних, соціальних, управлінських стандартів щоб відповідати очікуванням споживачів і інвесторів; посилення конкуренції; поширення міжкультурних комунікацій; гібридна робота; пошук нових моделей бізнесу; прийняття управлінських рішень на основі аналітики даних, машинного навчання, прогнозних моделей; орієнтація на клієнта.

Пропонуємо стратегії менеджменту сталого розвитку, які максимально враховують особливості бізнес-середовища: інтеграція принципів сталого розвитку та циклічної економіки в стратегічне планування; поширення соціальної відповідальності; управління екологічними, соціальними та управлінськими ризиками; поширення корпоративної культури сталого розвитку. Реалізація стратегій менеджменту сталого розвитку потребує: переходу від короткострокового до довгострокового системного мислення; дотримання принципів етичного лідерства; розширення співпраці та соціальної відповідальності; впровадження нових бізнес-моделей; поширення цифрових технологій.

Отже, ефективний менеджмент сталого розвитку реалізується через адаптацію організацій до змін, інтеграцію нових технологій, впровадження нових підходів до управління.

Список використаних джерел:

1. Лінькова О.Ю. *Практична підготовка менеджера: основні виклики та можливості в умовах діджиталізації. Монографія*. 2021. ФОП Секішова Т.Є. 134 с.
2. Остервальдер А., Піньє І. *Створюємо бізнес-модель: Переклад з англійського. Харків: Наш Формат, 2023. 288 с.*
3. *Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року* : Указ Президента України від 30.09.2019 № 22/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення: 13.03.2025).
4. Bertagnolli F. *Lean Management. Introduction and In-Depth Study of Japanese Management Philosophy*. Springer: Fachmedien Wiesbaden. 2022. 449 p.
5. *Lean Management Solutions for Contemporary Manufacturing Operations: "applications in the Automotive Industry*. Singapjre: Bentham Science Publishers Pte. Limited. 2021, 120 p.

6. *Management for Sustainable Development: Integrating Social, Economic, and Environmental Goals*. Vishal Jain, Amit Mittal. 1st Edition, Kindle Edition. Apple Academic Press. 2024. 456 p.

7. *Sustainable Governance in B Corps (Routledge Focus on Business and Management)*. Patrizia Gazzola, Matteo Ferioli. 1st edition. Routledge. 2024. 110 p.

8. *Sustainable Project Management: The GPM Practice Guide*. Joel Carboni, William Duncan, Michael Young, Michael Pace. 3rd edition. GPM Global. 2024. 209 p.

УДК 658:331.011 (045)

Лозінська Т.Б.,

здобувач вищої освіти,

Посилкіна О.В.

доктор фармацевтичних наук, професор, професор кафедри
менеджменту, маркетингу та забезпечення якості у фармації,
Національний фармацевтичний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ТЕОРІЙ ЛІДЕРСТВА

Питання лідерства в сучасних умовах набуває особливої актуальності через постійно зростаючу потребу у висококваліфікованих менеджерах, які зможуть скерувати й організувати діяльність компаній так, щоб ті займали лідируючі позиції на ринку. Володіння лідерськими якостями дає менеджеру можливість розкривати потенціал всього колективу, йти до визначеної мети та пропонувати зміни, які будуть сприйняті співробітниками, і справлятимуть позитивний ефект на діяльність компанії. Вітчизняні компанії сьогодні особливо потребують керівників, які є лідерами, адже ефективне делегування повноважень, впровадження інновацій, залучення інвесторів – це важливі завдання для менеджерів, які в умовах нестабільної економічної ситуації, значних викликів і ризиків мають бути надзвичайно цілеспрямованими, мобільними та передбачливими, на що здатний лише справжній лідер.

На сьогоднішній день сформовано значну кількість теорій лідерства [1]: теорія соціального обміну; теорія людських ролей; теорія харизматичного лідера; інтерактивна теорія; синтетична теорія; ситуативна теорія; теорія рис; поведінковий підхід; адаптивний підхід; системна теорія.

Як показав проведений аналіз, автори наведених теорій часто змішують поняття підхід, група теорій, концепція, внаслідок чого, запропоновані ними класифікації малоінформативні. За нашою думкою, більш обґрунтованою є класифікація теорій лідерства, побудована на підставі їх об'єднання у групи за